

Anonymizované znenie

Preklad

C-516/23 – 1

Vec C-516/23

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

10. august 2023

Vnútroštátny súd:

Landgericht Frankfurt am Main

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

8. august 2023

Žalobcovia:

NW

YS

Žalovaná:

Qatar Airways

Landgericht Frankfurt am Main (Krajinský súd Frankfurt nad Mohanom, Nemecko)

24. občianskoprávny senát

[*omissis*]

Uznesenie

vo veci

1. NW, [*omissis*] 30989 Gehrden,
2. YS, [*omissis*] 30989 Gehrden,

- žalobcovia -

[*omissis*]

proti

Qatar Airways [*omissis*] 60327 Frankfurt nad Mohanom

- žalovanej -

[*omissis*]

Landgericht Frankfurt am Main (Krajinský súd Frankfurt nad Mohanom) – 24. občianskoprávny senát – [*omissis*] 8. augusta 2023 rozhodol:

Konanie sa prerušuje.

Súdnemu dvoru Európskej únie sa podľa článku 267 ZFEÚ na výklad práva Únie predkladajú tieto otázky:

1. Má sa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004 vykladať v tom zmysle, že cestujúci sa prepravuje bezplatne podľa článku 3 ods. 3 prvej alternatívy nariadenia, ak musí za letenku zaplatiť len poplatky a dane za leteckú prepravu?

2. V prípade, ak je odpoveď na prvú otázku záporná:

Má sa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004 vykladať v tom zmysle, že nejde o cestovné (nepriamo) dostupnú verejnosti v zmysle článku 3 ods. 3 druhej alternatívy nariadenia, ak bol let rezervovaný v rámci akcie leteckého dopravcu obmedzenej z hľadiska času a počtu leteniek, ktorá bola dostupná len pre určité skupiny povolania?

3. V prípade, že je aj odpoveď na druhú otázku záporná a pôsobnosť nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004 sa považuje za danú:

- a) **Má sa článok 8 ods. 1 písm. c) nariadenia vykladať v tom zmysle, že medzi pôvodne rezervovaným a zrušeným letom a požadovanou náhradnou prepravou v neskoršom čase musí existovať časová súvislosť?**
- b) **Ako by sa časová súvislosť mala vymedziť?**

Odôvodnenie

Žalobcovia sa domáhajú náhradnej prepravy podľa článku 8 ods. 1 písm. c) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004 (ďalej „nariadenie o právach cestujúcich“).

Žalobcovia mali zaplatenú a potvrdenú rezerváciu u žalovanej ako prevádzkujúcom leteckom dopravcovi [omissis] na trase Frankfurt nad Mohanom cez Dohu do Denpasar, ako aj zodpovedajúce spätočné lety. Lety boli rezervované 5. augusta 2020. Žalovaná lety zrušila 13. septembra 2020. Do Denpasaru lety žalovanej nesmerovali až do jari 2022. Žalobcovia mailom z 8. augusta 2022 pri stanovení lehoty do 18. augusta 2022 žiadali prepravu so žalovanou na rovnakej trase 20. októbra 2022 (let tam) a 7. novembra 2022 (spätočný let). Po bezvýslednom uplynutí lehoty si žalobcovia rezervovali lety použitím 140 000 letových míľ v programe American Airlines a zaplacením 394,62 eura. Trhová cena letov v deň rezervácie predstavovala 4 276,36 eura.

Žalobcovia si letenky rezervovali v rámci časovo úzko obmedzenej akcie žalovanej s názvom „MEDICS“. Táto akcia bola adresovaná len určitým skupinám povolania (lekári). Žalobcovia museli za lety zaplatiť len dane a poplatky.

Žalovaná uvádza, že nariadenie o právach cestujúcich sa podľa článku 3 ods. 3 nariadenia o právach cestujúcich už neuplatní. Žalob[ovia] si letenky rezervovali v rámci časovo úzko obmedzenej akcie žalovanej s názvom „MEDICS“. Musel[i] zaplatiť len poplatky a dane za leteckú prepravu a letenku teda získali zdarma.

Úspech žaloby na jednej strane rozhodujúcim spôsobom závisí od toho, či sa v prejednávacom prípade uplatní nariadenie o právach cestujúcich.

Žalobcovia získali letenku v rámci akcie žalovanej. Žalobcovia zaplatili len dane za leteckú prepravu a poplatky. V tejto súvislosti súdu vzniká najprv otázka, či cestujúci v takomto prípade cestuje „bezplatne“ v zmysle článku 3 ods. 3 prvej alternatívy nariadenia o právach cestujúcich.

Ak je odpoveď na prvú otázku záporná, to znamená, že cestujúci sa neprepravuje bezplatne, ak musel zaplatiť len dane a poplatky, rozhodnutie o odvolaní ďalej

závisí od toho, či v prípade akcie „MEDICS“ ide o znížené cestovné, ktoré verejnosti nebolo priamo alebo nepriamo dostupné.

Sporné lety boli rezervované v rámci tejto časovo obmedzenej akcie žalovanej, ktoré boli k dispozícii len pre určité skupiny povolania.

Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor, Nemecko) vo svojom rozsudku z 21. septembra 2021 (X ZR 79/20) rozhodol, že znížené cestovné, ktoré poskytuje letecký dopravca za pracovné cesty pracovníkov podniku, ktorý uzavrel zodpovedajúcu rámcovú dohodu, sú dostupné verejnosti v zmysle článku 3 ods. 3 prvej vety nariadenia o právach cestujúcich. Rozhodnutie Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) sa zakladá na predpoklade, že cestovné je dostupné pre verejnosť, ak je určené pre neurčitý počet osôb, ktorý nie je v osobitnom vzťahu k leteckému dopravcovi, ktorý presahuje (potenciálny) zákaznícky vzťah. Osobitný vzťah v tomto zmysle existuje len vtedy, ak zvýhodnenie nebolo poskytnuté len na účely zvýšenia predaja, reklamy alebo udržanie zákazníka, ale s ohľadom na vzťah spolupráce alebo iný blízky vzťah. Podľa všeobecného chápania označuje pojem verejnosť neurčitý počet osôb, ktoré nie sú osobitným spôsobom prepojené. Podľa týchto kritérií je cestovné dostupné pre verejnosť aj vtedy, ak ho nemôže využiť každý potenciálny zákazník. Smerodajné je skôr to, či počet osôb, ktoré prichádzajú do úvahy, sa môže určiť dostatočne presne a či tieto osoby sú dostatočným spôsobom navzájom prepojené a ako uzavretý kruh vymedzené voči verejnosti. V prípade podnikateľského cestovného Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) rozhodol, že chýba dostatočne úzke prepojenie medzi zvýhodnenými osobami, ak ponuka síce nie je dostupná pre každého, zvýhodnený okruh osôb však má spoločné len to, že spĺňa určené kritéria.

Podobne je tomu aj v prejednávacom prípade. Akcia nebola prístupná pre každého, ale len určitej skupine osôb, respektíve povolania, ktoré definovala žalovaná. Senátu preto vzniká otázka, či judikatúra Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) sa uplatní aj v predmetnom prípade, takže ide o cestovné dostupné pre verejnosť, ktoré umožňujú uplatnenie nariadenia o právach cestujúcich.

Súd v prejednávacom prípade vychádza z toho, že v prípade akcie žalovanej nejde ani o program udržania zákazníka, ani o reklamu v zmysle článku 3 ods. 3 druhej vety nariadenia o právach cestujúcich.

V prípade, ak je odpoveď na vyššie položenú prvú a druhú otázku záporná, to znamená nariadenie o právach cestujúcich je aplikovateľné, rozhodnutie o odvolaní ďalej závisí od toho, či náhradná preprava podľa článku 8 ods. 1 písm. c) nariadenia o právach cestujúcich musí byť v časovej súvislosti k pôvodne rezervovanému letu.

Podľa judikatúry Oberlandesgericht Köln (Vyšší krajský súd Kolín, Nemecko) [Oberlandesgericht Köln (Vyšší krajský súd Kolín) rozsudok z 26. februára 2021 – 6 U 127720; Oberlandesgericht Köln (Vyšší krajský súd Kolín),

rozsudok zo 6. mája 2022 – 6 U 219/21] môže cestujúci podľa článku 5 ods. 1 písm. a) a článku 8 ods. 1 písm. c) nariadenia o právach cestujúcich v prípade zrušenia letu požadovať presmerovanie za porovnateľných prepravných podmienok na ich konečné cieľové miesto v neskoršom dátume [ako pri najbližšej príležitosti, pozri článok 8 ods. 1 písm. b) nariadenia o právach cestujúcich] podľa želania cestujúceho, za predpokladu voľných miest. Z výkladu predpisu vyplýva, že zmena rezervácie sa síce má uskutočniť bezplatne, ale musí byť v časovej súvislosti s pôvodnou cestou. Formulácia v článku 8 ods. 1 písm. b) nariadenia o právach cestujúcich „presmerovaním za porovnateľných prepravných podmienok na ich konečné cieľové miesto pri najbližšej príležitosti“ vytvára jednoznačnú časovú súvislosť k pôvodnému plánu cesty cestujúceho. Pre článok 8 ods. 1 písm. c) nariadenia o právach cestujúcich „presmerovaním za porovnateľných prepravných podmienok na ich konečné cieľové miesto v neskoršom dátume podľa želania cestujúceho, za predpokladu voľných miest“ je preto pravdepodobný zodpovedajúci výklad. Oberlandesgericht Köln (Vyšší krajský súd Kolín) v súvislosti s tým vychádza zo zmyslu a účelu predpisu a argumentuje, že nariadenie o právach cestujúcich vo svojej spleti úpravy smeruje k ochrane cestujúcich len počas jednotlivej cesty. Úprava nariadenia o právach cestujúcich cestujúcemu nezaručuje ľubovoľné bezplatné právo na zmenu rezervácie, ktoré sa nachádza mimo akejkoľvek súvislosti s plánovanou cestou, napríklad na let až po pôvodne plánovanej ceste, v mimoriadne drahom čase pre prevádzkovanie letov. V prípade článku 8 ods. 1 nariadenia o právach cestujúcich ide logicky o druh záruk pre prípad nesplnenia zmluvy. Článok 8 ods. 1 písm. a) nariadenia o právach cestujúcich zároveň nakoniec *ex nunc* odôvodňuje nárok na zrušenie zmluvy, pokiaľ nebola splnená, respektíve nesplnila svoje účel. V prípade článku 8 ods. 1 písm. b) a c) nariadenia o právach cestujúcich ide primerane o nárok na dodatočné plnenie, ktorý je prirodzene obsahovo spojený so zmluvou o leteckej preprave. Takýto nárok v zásade súvisí s pôvodne plánovanou cestou. To, či je v tejto súvislosti splnená nevyhnutná súvislosť, sa riadi podľa okolností plánovanej cesty, pričom nárok na prepravu sa podľa nemeckého práva má spravidla kvalifikovať ako relatívne fixná zmluva. Pri nedodržaní času plnenia nevzniká nemožnosť, služba leteckej prepravy môže byť dodatočne poskytnutá, veriteľ je však oprávnený odstúpiť od zmluvy. Dodržanie času plnenia je predsa tak podstatné, že záväzkový vzťah stojí a padá na včasnom plnení. Ak oneskorené plnenie (príchod) pre cestujúceho viac nedáva zmysle a viac nepredstavuje splnenie, teda by bolo nemožné, riadi sa pôvodným cestovným plánom cestujúceho. Niečo iné nevyplýva ani zo záväzných výkladových usmernení Komisie k nariadeniu o právach cestujúcich (Ú. v. EÚ C 214, 2016, s. 5) a ich doplnení v súvislosti s Covid-19 (Ú. v. EÚ CI 89, 2020, s. 1). Komisia nezastáva jednoznačné stanovisko, že nárok podľa článku 8 ods. 1 písm. c) nariadenia o právach cestujúcich sa môže uplatniť aj niekoľko rokov neskôr, pre úplne inú cestu.

Právo na náhradu škody za odmietnutú náhradnú prepravu podľa článku 8 ods. 1 písm. c) nariadenia o právach cestujúcich by teda bol v predmetnom prípade vylúčený. Súd však považuje za sporné, či sa znenie predpisu môže vykladať v tom zmysle, že časová súvislosť medzi pôvodným letom a náhradnou prepravou

musí existovať ako nepísané kritérium. Takáto opora sa v znení predpisu určite nedá nájsť, a z tohto dôvodu sa táto výkladová otázka teraz predkladá Súdnemu dvoru Európskej únie.

[*omissis*]

PRACOVNÝ DOKUMENT